

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De malidictionibus serpentis mulieris et viri ca. xxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Genesis

Rat aut vterqz

e nud^o: nec erubescabant. Nihil pu-
tabat velandū: qz nihil senserat re-
frenandū: sicut nō erubescim^o si quis viderit
manus et caput et pedes nros Inordinatus
em̄ mot^o membroz ipa facit pudenda. Sic
et pueri si videant pudenda eoz non erube-
scūt: qz bñficio etatis motū erubescibile nō
dum senserūt q̄ pudendus est et inordinat^o:
q̄a nō sine peccato fit nisi raro spe prolis ex-
cusati s: cū tñ excusari pōt a peccato: rubo-
re carere non pōt. Vñ sc̄tus Zacharias cum
sanctā elisabeth cognosceret ad gignenduz
sanctū p̄cursorē dñi: tñ videri noluit. Et q̄
busdam h̄c visum est deū p̄cepisse vtriqz de
abstinentia pomi: licet p̄occupatū sit.

De suggestione serpentis siue demonis,
Caplm. XXI.

Erpēs erat calli

s d̄ior cunctis animantibz terre: et
naturalibz: et incidēter. Incidēter:
qz plen^o erat demone. Lucifer em̄ defectus
a paradiso spiritū: inuidit hominibz q̄ eēt in
paradiso corpoz, sciens si faceret euz trans-
gredi. q̄ et ille eijceret. Timens vero depre-
bendia vtro: mulierē min^o puldam et cereā
in vitū flecti aggressus est. Et h̄ p̄ serpentē:
quia tūc serpens erectus est vt homo: qz in
maledictōe p̄stratus est: et adhuc vt tradit
phareas erect^o incedit. Elegit etiā quoddam
gen^o serpentis (vt ait Beda) v̄rgineū vultuz
habēs: q̄a similia silibus applaudūt: et mo-
uit ad loquenduz linguā ei^o: tamē nesciētis:
sicut et p̄phanaticos et energuminos loquit̄
nescientes: et ait. Cur p̄cepit vob de^o vt non
comederetis de omni ligno paradisi. id ē vt
comederetis de ligno: sed nō de omni Que-
rit vt ex responsione occasionem inueniat di-
cendū ad q̄d venerat. Et sic factū est. Cū enī
quasi dubitādo dixit mulier. ne forte moria-
mur: q̄a dubitās ad quālibet parte de facili
flecti: vñ secur^o de impatione ait. Nequaquā
morlemini: imo de^o nolens vos similari ei in
sciētia. et sciens q̄ cū comederet̄ ex ligno h̄:
eritis sicut d̄i scientes bonū et malū: q̄si in-
uidus. p̄hibuit. Et elata mulier volēs simi-
lari deo: acquieuit.

De esu pomi et statu post peccatū,
Caplm. XXII.

Adit quoqz mu-

v lier pus q̄ lignū esset pulcrū vlt^o
su. i. mundū: et ex odore vel tactu
notās q̄ ad vescendū suauē. comedit: dedit
qz vtro suo: forte p̄monēs p̄bis p̄suasibilibz
q̄ transit legislator breuitatē causa. Qui et ei
facile addeuit: qz cū crederet pus mulierem
statim moriturā iuxta p̄bū dñi: et vidisset nō
fuisse mortuā: dictum h̄ a dño estimauit q̄si
tñ ad terrore: et comedit. Et aperti sunt ocu-
li eoz. i. visu tale quid p̄ceperūt: qd nō ante.
discōueniētia. i. nuditatis. Vel non de ocu-
lis corpis intelligendū est cum dictū sit. Ad-
dit mulier lignū rē. Nō em̄ accesserat ad li-
gnū q̄si palpones. S; oculos eoz dicim^o cō-
cupiscentiā et cognitionē ei^o. Erāt em̄ in eis
naturales mot^o p̄cupiscentiē: sed rep̄ssi et clau-
si vt in pueris vsqz ad pubertatē: et tunc tāqz
riui aperti sūt et ceperūt moueri et diffundi
q̄s cū pus in se esse nō sensissent: tūc expti sūt
et cognouerūt eos. Et sicut inobediētes fue-
rūt suo supiori: sic et mēbra ceperunt moueri
p̄ suū supius. i. rationē. Et p̄mū motū cōcu-
piscentiē cōtrariū rōni senserūt in genitalibz
et sua contra se moueri videntes erubuerunt.
Vnde et illa pudenda dicta sunt. Letera q̄dē
membra ad nutū homis stant aut mouentur:
pudēda nō. Quia p̄o hec est porta ppaginis
et inobediētia mēbroz: q̄si signū inobediētie
parentū scriptū est in porta. Et cognouerunt
se nudos. i. discōuenire pudēda. i. erubuerūt
videri pudēda. Tñ ioseph^o tradit scientiaz
cognoscēdi se nudos: et intelligēdi p̄fusions
suā: habuisse ex esu ligni: q̄i h̄c effectū natu-
raliter habētis dicens. Ista namqz plantatio
causa acuminis erat et intellectus.

De maledictionibz serpentis vtri et mulieris
Caplm. XXIII.

Inc fecerūt si

e bi perizomata. id ē succinctoria
q̄si brachias breues vt capestria
Nec sine cā d̄ folijs fi-
cum: qz de succo eoz id ē femoralia d̄ cam-
rū si terat caro hoīs pania vbi hoīs cur-
inuncta statū ibi sen- sores sūt vt expedit
tit voluptatis pruri- us currant.
ginē: vt q̄si p̄ h̄ osten-
sum sit: qz pruriginē voluptatis taz in carne
senserant: q̄ prurigo designat pruriginēz voz

Historia

Inuptatis quā ipsi habuerūt. Hinc quādam di-
cunt sic fuisse arbore phibita. Et audierūt
vocē dñi deambulāt: vt ex ipso suo motu tā
videret eos arguere: qz nō steterāt ī pcepto.
Loquebat autē p subiectā creaturā: eis. Et
abscōderit se a facie dei ī medio lignoz. Vo-
cavitqz dñs vtrū: scz cui dederat pceptū: z ī
crepando nō ignorādo ait, Adā vbi es. q. d.
Vide ī q̄ miseria es. Quia ait Abscōdi me: qz
nud' eram. Stulta rñsio: q̄ displiceret nud'
qui tal' fuerat fact'. Et ait dñs, Quis h' indū-
cavit tibi nisi qd de ligno comedisti. Ille hō
nō hūilit' p̄fiteris: s; pccm ī vrozē retorquēs
imo ī ipm mlīer' datorē ait Mulier quā de-
disti mibi sociam: dedit mibi de ligno: z co-
medi. Et ad mlīerē ait Quare h' fecisti. Nec
īpā se accusavit: s; obliq̄uit pccm ī serpentē:
tacite hō ī aurozē serpētis. Serpēs hō nō īn-
terrogat: qz p se h' nō fecerat: s; diabol' p eū:
Et maledicēs eis: icipit a serpēte: ordinē ser-
nās z cōgruū maledictionū numerū. Serpēs
em' z hūs z pl' peccavit: qz ī trībo, mlīer
post: z min' eo. s; pl' vīro: qz ī duob; hō po-
stremo z min': qz ī vno Serpēs iudic' men-
tit' ē: deceptit. His trībo reddite sūt tres male-
dictiones. Quia inuidit hōis excellētē: dicitur ē
ei. Sup' pecc' tuū gradieris. Quia mentit' est:
punit' ē ī ore: vnde terrā comedes oībo die-
bus vite tue. Imo abstulit ei vocē: z posuit ei
venenū ī ore. Quia deceptit: accepit h'. Inimī-
cicias ponā īnē te z mulierē. Hinc innuit qz
eua penituit. Ipā p̄teret caput tuū qd natu-
raliter fuit serpēs q̄si sedē vite. Et tu insidia-
beris calcaneo illi' maxime. Et sicut natura
le odiū ē īnē eq̄s z grīphes. lupos z canes.
sic īnē hōiem z serpentē. Sic em' venenū ser-
pentis hōiem: sic spūtū hōis ieiunū perimēte
serpentē. Et qz adhuc nudī erāt: serpēs mō
hōiez tūmet nudū: z fugit. z īn vestitū insilit.
In duob; peccavit mulier Supbiuit z vci-
tū comedit. Quia supbiuit: humiliavit eam
dicēs. Sub prāte virt' eris violenta: vt etiā
vulnerib; te affligat ī defloratōe. Nūc q̄dez
subdita ē vīro p̄ditōe z timore: cui p̄ sub-
tecta fuerat: s; amore. Et qz ī fructu peccavit
ī fructu suo punita ē. Vñ dicitū ē ei. In dolo-
re paries. Qd dicitū ē ei ī dolore: maledictio
est. s; paries bñdictionē. Maledicta ei ē steri-
lis. Et ita ī puniēdo nō ē oblit': misereri de'.
Adā: qz ī solo esu peccavit: ī labore querēdi

sibi edulij punit' est. sic. Maledicta terra īn-
ope tuo. s; p opere tuo. s; p peccato: p q̄ factū
est: vt terra q̄ bonos p̄tus z vberes fructus
spōte faciebat. Desinens raras nec sine hōis
labore. quādoqz etiā p fructib; spinas z tris-
bulos germinabit. Et addidit. Et comedes
herbas terre: quasi etiā ī hoc par eris iūne-
to. Terre autē maledixit: quia de fructu terre
trāgressio facta ē: z nō aquis. Inde est qz co-
medit dñs piscē: s; nō legit' comedisse carnē
vīuentū de terra maledicta: nisi forte d' agno-
pascali: p peccō legis. Addit q̄ de labore. In
sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec
īn terrā reuertar' s; donec moriaris: qz terra
es z īn terrā ibis. Pulcredictū est: tibi. q̄a q̄
īn eodē statu stetit' es: donec trāsires ī mel'
si velles: modo d' miseria īn miseriā tibi mo-
re fluentis aque. Et tūc adam plangens mi-
seriam posteritatis sue vocavit vrozem suā
eua vt dicitum est.

De electione eorūdem de paradiso z rom-
phea ignea. **Ca. XXIII.**

Ecitqz deus ade

f vrozē tunicas pelliceas. s; pel-
lib; mortuoz animalū: vt signū
sue mortalitatis secū ferret. et ait. Ecce adam
fact' est q̄si vñ ex nob: fronta est. q̄si. voluit
esse vt de': s; īn enidētī est mō qz nō ē. Nec ē
vox dei insultantis: sed nos a superbia corri-
gētis: z est vox trinitatis. Vel ē vox dei ad an-
gelos: z vox plāgētis: qd p̄z: qz factus est a-
me: vt eēt q̄si vnus ex nob si stetit'. Nūc er-
go ne forte. mittat ma-
num suā: et sumat de
ligno vite z comedat
et viuat īn eternū.
Apostopesis ē. quā-
si. videte v' caute v'
eijcite eum. Dura vi-
detur dei sententiā q̄
p̄dicitis penis penas
electionis addidit.
Sed p̄tra. Hāc em'
penam quā dederat
misericoz dīter tēperavit vt verum de eo ap-
pareat. Lum frat' su-
eris misericōie recorda-
beris: quia em' vīctu-
ri erant ī miseriā q̄n-
to eēt vīta diuurnis

Qd dicitū est vīuat īn
eternū: ad op̄tiones
hōis trahēdū ē. q. d.
z comedat hac op̄tū-
one vt viuat īn eternū
vel eternuz accipitur
pro multo tempore.
Quidāz tradunt eos
fuisse īn paradiso. vij
horas.

Electionem p̄mōz pa-
retū resp̄ntat ecclīa
īn capite ieiunij cum
eijcit ex se penitentes.